

OPEN SCIENCE HUB ROMANIA

by UEFISCDI

Importanța științei deschise pentru provocările societale:
Inițiativa Open Science în contextul Covid-19

Webinar, 14 aprilie
ora 13.00

LECȚII DE PARCURS: SOLUȚIILE COMUNITĂȚII ȘTIINȚIFICE DIN ROMÂNIA (MARTIE – APRILIE 2020)

VALENTIN COJANU

TREI LECȚII DE PARCURS & IMPLICAȚII

- (1) REACȚIA COMUNITĂȚII VINE MAI REPEDE CU ACUMULAREA DE EXPERIENȚĂ.

Apariția bruscă a epidemiei de COVID-19 a solicitat o mobilizare rapidă și a găsit o ripostă promptă în comunitățile care sunt implicate deja în cercetarea și/sau partajarea informației în sistem "open source".

- (2) SITUAȚIA DE CRIZĂ A ACȚIONAT CA UN STIMULANT PENTRU PARTICIPAREA MASIVĂ ÎN CIRCUITUL OPEN DATA A INIȚIATIVELOR LATENTE.

Nevoia urgentă de ajutor a constituit un catalizator al implicării în circulația "open access" pentru echipe relativ mici de cercetători, pentru unele chiar în premieră. În unele cazuri, și mai ales pentru acele echipe aflate la început, accesul deschis nu a putut să suplinească întreaga gamă de nevoi: pentru materiale din import, pentru voluntari, pentru distribuție, pentru finanțare, pentru expertiză, pentru avizare.

- (3) CADRUL INSTITUȚIONAL PREZINTĂ OPORTUNITĂȚI DE VALORIFICARE A COLABORĂRII ÎN PLAN EUROPEAN.

Comunitatea științifică poate beneficia de oportunități de ancorare la inițiativele internaționale, care sprijină la rândul lor mai bine crearea de rețele naționale "open data". Există câteva canale instituționale care pot fi valorificate în beneficiul unor rezultate așteptate mai rapide în direcția colaborării internaționale.

(1) REACȚIA COMUNITĂȚII VINE MAI REPEDE CU ACUMULAREA DE EXPERIENȚĂ.

- Ministerul Educației și Cercetării a lansat portalul online digital.educd.ro pentru a răspunde situației de urgență survenită de transferul online a activităților didactice din mediul preuniversitar. Portalul este dezvoltat de echipa proiectului „Curriculum Relevant, Educație Deschisă pentru toți” – CRED, cu sprijinul experților Institutului de Științe ale Educației (ISE), al formatorilor din proiect și al altor cadre didactice din învățământul preuniversitar, și oferă exemple de resurse educaționale deschise (RED) utile pentru a realiza activități *online* cu elevii.
- UEFISCDI are un centru funcțional al inițiativelor *open science* prin [Open Science Hub Romania](#) în coordonarea căruia se desfășoară procesul de elaborare a strategiei naționale de știință deschisă, facilitarea alinierii la politicile și inițiativele europene prin implicarea în rețele internaționale, precum și colaborările în calitate de reprezentant național pe platforme europene dedicate precum [OpenAIRE](#), [NI4OS](#) (National Initiatives for Open Science), [RDA](#) (Research Data Alliance). UEFISCDI diseminează informația în legătură cu accesul la cercetarea științifică de combatere a epidemiei pe plan internațional și național.
- Platforma geo-spatial.org, dezvoltată gradual începând cu 2002, este dedicată instrumentelor specifice comunității geospațiale, în particular soluțiile software open source, dar și proprietare (comerciale sau freeware), în principal seturi de date și hărți. În prezent, comunitatea gestionează un efort independent de monitorizare la scară teritorială națională a celor mai importante informații legate de evoluția pandemiei cu COVID-19 printr-o hartă interactivă cu sprijinul voluntarilor din toată țară.
- [Code for Romania](#) este o organizație neguvernamentală independentă care dezvoltă proiecte fie ca aplicații proprii, fie ca aplicații dezvoltate pentru ONG-uri sau instituții publice proiecte. În parteneriat cu Guvernul României prin Autoritatea pentru Digitalizarea României, voluntarii de la Code for Romania au creat o platformă de aplicații [COVID-19](#) prin care au lansat o platformă de centralizare a tuturor informațiilor oficiale din comunicate, conferințe de presă și hotărâri ale Comitetului pentru Situații Speciale de Urgență.

(2) SITUAȚIA DE CRIZĂ A ACȚIONAT CA UN STIMULANT PENTRU PARTICIPAREA MASIVĂ ÎN CIRCUITUL OPEN DATA A INIȚIATIVELOR LATENTE.

- Facultatea de Medicină din cadrul UMF "Carol Davila" din București a pus în implementare în șase laboratoare producția a aproximativ 1.000 de viziere în fiecare zi. Proiectul se realizează prin participarea a peste 60 de studenți medici și politehniști, care folosesc 55 de imprimante 3D bazate pe documentație open source.
- Asociația Nație Prin Educație a inițiat un apel către comunitatea de robotică din școli și licee, pentru a răspunde nevoilor din sistemul medical. După organizarea unui curs online pe 20 martie, elevii înscriși în programul național de robotică s-au organizat în echipe care fie aveau în posesie, fie au achiziționat imprimante 3D, pentru a confecționa viziere, cu printare 3D și confecționate manual.

(3) CADRUL INSTITUȚIONAL PREZINTĂ OPORTUNITĂȚI DE VALORIFICARE A COLABORĂRII ÎN PLAN EUROPEAN.

- Participarea Ministerului Educației și Cercetării, reprezentat de Secretarul de stat pe probleme de cercetare, la dialogul virtual deschis de UNESCO dedicat combaterii COVID-19, care a fost inițiat la 30.3.2020.
- Participarea ca membru a Academiei Române în cadrul ALLEA (Federația Europeană a Academiiilor de Știință și Studii Umaniste), o organizație independentă și non-profit care oferă, printre altele, propuneri de implementare a soluțiilor în cadrul European Open Science Cloud, precum și o monitorizare a informației științifice colectate de la membrii săi cu privire la pandemia de COVID-19.
- Dezvoltarea și aplicarea planului național de acțiune 2020-2022 în cadrul Parteneriatului pentru o Guvernare Deschisă, o platformă destinată depozitării și diseminării informației publice.
- Participarea în cadrul Open Science Policy Platform, care reprezintă un grup de experți al Comisiei Europene cu rol în dezvoltarea și implementarea politicii pentru o știință deschisă.

IMPLICAȚII

- (1) Introducerea cât mai rapidă și cât mai cuprinzătoare la nivel instituțional a procedurilor de gestiune a informației științifice în regim deschis pentru ca orice șoc viitor să poată fi prevenit și administrat mai bine.
- (2) Cartografierea extensivă a comunităților de cercetare la orice nivel (de educație formală și informală, de dispersie teritorială, de gestiune a datelor – ex. platforme online) pentru a inventaria nevoia de resurse de cercetare ”open source” sau de finanțare.
- (3) Comunicarea publică a informațiilor cu privire la platforma/platformele instituționale care colectează informații științifice relevante în combaterea COVID-19.